

ฉบับนี้ได้รับอนุมัติ
วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๗

๗ มิ.ย. ๒๕๖๗

รายงานการวิจัย

บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา ๒๕๕๕ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Role Expectation and Actual Role of an Advisors the perception of
Undergraduate Students Year 2555 in Faculty of Science and Technology,
Songkhla Rajabhat University

นางสาวสุภาวดี นามะวงศ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จุฑารัตน์ คุณหลิม

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

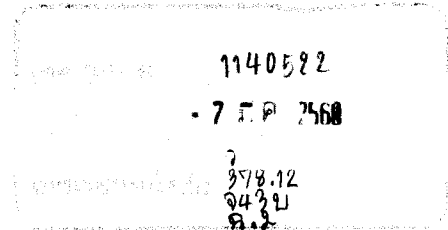
พ.ศ. ๒๕๕๗

ชื่องานวิจัย บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของ
 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ผู้วิจัย จุฑารัตน์ ดุคหลิม

หน่วยงาน สถาบันวิจัยและพัฒนา

ปี 2557

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคาดหวัง
 ของนักศึกษา เพื่อศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะ
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะ
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนใน
 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 350 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเป็น มี
 ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด นำข้อมูลที่ได้มา
 วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติในระดับ
 มากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษาและด้านวิชาชีพ และการ
 ปฏิบัติตามบทบาทที่ปฏิบัติจริง อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางใน
 ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการ เรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการวิชา
 บังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.59) ด้านสวัสดิการ เรื่อง การให้
 ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขอกู้เงินเพื่อการศึกษา กยศ. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.35) ด้านการพัฒนา
 นักศึกษา เรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 (3.59) และด้านวิชาชีพ เรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงใน
 การศึกษาต่อในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.61)

Research Title Role Expectation and Actual Role of an Advisors the perception of Undergraduate Students Year 2555 in Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University.

Researcher Jutharat Duklim

Faculty Institute of Research and Development

Year 2014

Abstract

The study aimed to investigate the role of advisors expectations, to study the role of advisor who are in practice of perceiving students of the Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University. The sample 350 students came from Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University, who studied in 1st year to 4th year and they enrolled in the second semester of 2012 academic year. The tool of research collecting data were multiple choices, a rating scale and open-ended, questionnaires. The data were analyzed using percentages and presented in the form of mean and standard deviation.

The study founded that students are expected the advisor to practice very well in all four aspects: academic, student welfare, student and professional development. However, the fulfillment of the actual role, the advisors did it moderately in all aspects. If considering each particular aspect, the research found that in academic aspect, the advising process related with compulsory and elective course structure had the highest average (3.59). The welfare aspect, the giving knowledge about the process of obtaining a national loan had the highest average (3.35). The student development, the advisory of attending the university activities had the highest average (3.59). Finally, the professional aspect, the giving knowledge about the institution of higher degree or renowned of higher education had the highest average (3.61).

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์งบประมาณจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในการสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ชาญชัย และรองศาสตราจารย์ ทิพย์วัลย์ เรืองขจร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุไรศิริ ชูรักษาที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้มีความถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

รวมทั้งขอขอบพระคุณคณบดี รองคณบดี คณาจารย์ นักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการศึกษางานวิจัยตลอดมา

ท้ายสุดนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมและเป็นกำลังใจตลอดมา จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

จุฑารัตน์ คุณหลิม

ตุลาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	49
ประวัติผู้วิจัย	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	31
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโปรแกรมวิชา	31
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นโปรแกรมวิชา	32
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม	33
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ	33
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการ	34
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านพัฒนานักศึกษา	35
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาชีพ	36
9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ	37

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนช่วยเหลือหลอมสติปัญญา อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ รวมทั้งเป็นการทำให้บัณฑิตได้มีการฝึกฝน เพื่อให้รู้จักพึ่งพาตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาที่ต้องไปเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในภูมิภาค อย่างเช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา เป็นต้น ต้องห่างไกลจากครอบครัว ยังจะต้องหาทางพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ตลอดจนต้องเป็นผู้ที่สามารถพิจารณาเลือกหรือตัดสินใจต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองให้ได้ เนื่องจากชีวิตของการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นชีวิตที่ค่อนข้างจะแตกต่างกับชีวิต การศึกษาในระดับอื่นๆ มีการให้อิสระเสรีภาพต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นนักศึกษา จะต้องพยายามปรับตัวให้เป็นผู้รู้จัก คิดเป็นทำเป็น สามารถที่ครองตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้ได้ ซึ่งหากนักศึกษาสามารถที่จะใช้ชีวิตหรือเลือกวิถีชีวิตในการเป็นนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม ก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม นอกจากนี้ยังส่งผลต่อเนื่องถึงการเป็นผู้มีจิตสำนึกต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคตอีกด้วยผู้ที่มีบทบาท สำคัญสำหรับชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุด คงจะหนีไม่พ้นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ ต้องคอยดูแลให้คำปรึกษาแนะนำและผลักดันให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา ตลอดจนสั่งสอนให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย โนธรรม คุณธรรม จริยธรรม และเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อพร้อมที่จะออกไปพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากบทความของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2546) ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของ อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า เป็นผู้ที่จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จใน การเรียน และพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยนักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากการพบ อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ทั้งการเรียน การเงิน เพื่อน ครอบครัวและปัญหาส่วนตัว เพราะ อาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีเรียน การสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังให้คำชี้แนะเรื่องทุนการศึกษาต่างๆ หากนักเรียนมีปัญหาการเงิน หรือการรู้จักคบ เพื่อนที่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนสามารถแก้ปัญหาครอบครัวของลูกศิษย์ คอยช่วยประสานรอย ร้าวในครอบครัว และเป็นบุคคลที่นักศึกษาไว้วางใจมากกว่าผู้ปกครองเสียอีก หลายครั้งที่นักศึกษา จะกล่าวพูดความจริงและกล้าขอความช่วยเหลือจากอาจารย์มากกว่าคนอื่นๆ คณะวิทยาศาสตร์และ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
การรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	49
ประวัติผู้วิจัย	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	31
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโปรแกรมวิชา	31
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้น โปรแกรมวิชา	32
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม	33
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ	33
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการ	34
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านพัฒนานักศึกษา	35
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาชีพ	36
9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ	37

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	20

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตเพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนช่วยเหลือหลอมสติปัญญา อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ รวมทั้งเป็นการทำให้บัณฑิตได้มีการฝึกฝน เพื่อให้รู้จักพึ่งพาตนเอง โดยเฉพาะนักศึกษาที่ต้องไปเรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยที่อยู่ในภูมิภาค อย่างเช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นต้น ต้องห่างไกลจากครอบครัว ยังจะต้องหาทางพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ตลอดจนต้องเป็นผู้ที่สามารถพิจารณาเลือกหรือตัดสินใจต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองให้ได้ เนื่องจากชีวิตของการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นชีวิตที่ค่อนข้างจะแตกต่างกับชีวิตการศึกษาในระดับอื่นๆ มีการให้อิสระเสรีภาพต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นนักศึกษาจะต้องพยายามปรับตัวให้เป็นผู้รู้จัก คิดเป็นทำเป็น สามารถที่ครองตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้ได้ ซึ่งหากนักศึกษาสามารถที่จะใช้ชีวิตหรือเลือกวิถีชีวิตในการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม ก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม โดยส่วนรวม นอกจากนี้ยังส่งผลต่อเนื่องถึงการเป็นผู้มีจิตสำนึกต่อสังคมและประเทศชาติในอนาคตอีกด้วย ผู้ที่มีบทบาทสำคัญสำหรับชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากที่สุด คงจะหนีไม่พ้นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องคอยดูแลให้คำปรึกษาแนะนำและผลักดันให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา ตลอดจนสั่งสอนให้นักศึกษาเป็นผู้มีวินัย โภชนกรรม คุณธรรม จริยธรรม และเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อพร้อมที่จะออกไปพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากบทความของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2546) ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า เป็นผู้ที่จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน และพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ โดยนักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากการพบอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านต่างๆ ทั้งการเรียน การเงิน เพื่อน ครอบครัวและปัญหาส่วนตัว เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีเรียน การสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังให้คำชี้แนะเรื่องทุนการศึกษาต่างๆ หากนักเรียนมีปัญหาการเงิน หรือการรู้จักคบเพื่อนที่ดี อาจารย์ที่ปรึกษาบางคนสามารถแก้ปัญหาครอบครัวของลูกศิษย์ คอยช่วยประสานรอยร้าวในครอบครัว และเป็นบุคคลที่นักศึกษาไว้วางใจมากกว่าผู้ปกครองเสียอีก หลายครั้งที่นักศึกษาจะกล่าวพูดความจริงและกล่าวขอความช่วยเหลือจากอาจารย์มากกว่าคนอื่นๆ คณะวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก และเห็นว่าบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (2554) ที่ว่ามุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตสายวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพ คุณธรรม มีทักษะชีวิต รวมทั้งมีความผูกพันและรับผิดชอบต่องาน แต่เมื่อได้พูดคุยสอบถามด้วยวาจาแก่นักศึกษาบางกลุ่ม พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษารุ่นใหญ่ไม่ได้จบสายการศึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ในการให้คำปรึกษา ตลอดจนคำแนะนำ แนวโน้มต่างๆ อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ค่อยมีเวลาให้นักศึกษาเท่าที่ควร อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าพบนักศึกษาตามเวลาที่กำหนด บางครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้คำแนะนำในเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้องและชัดเจน และอาจารย์ส่วนใหญ่มีคุณสมบัติและวุฒิน้อย ทำให้นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าที่จะขอคำปรึกษา ด้วยเหตุนี้เองทำให้คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เล็งเห็นความสำคัญกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มมากขึ้น จึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ว่าอาจารย์ได้ปฏิบัติบทบาทตามที่ได้รับมอบหมายเพียงใดและบทบาทอย่างไรของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษามากที่สุด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาบทบาทของอาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อจะได้จัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นในอนาคตและให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษาของคณะต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคาดหวังของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. เพื่อศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาและเพิ่มพูนสมรรถภาพการปฏิบัติหน้าที่บทบาทในการให้คำปรึกษาให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาให้มากขึ้น
2. นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 2,616 คน (ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในปีการศึกษา 2555)

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 นักศึกษา 350 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) (ยูทช ไกยวรรณ, 2546)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี มุ่งศึกษาถึงบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการและการพัฒนานักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะปีการศึกษา 2555

บทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามหน้าที่หรือตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง การแสดงออกหรือการปฏิบัติตามหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในแต่ละด้านดังนี้

บทบาทด้านวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำและดูแลนักศึกษาในเรื่อง การศึกษาให้เป็นไปตาม โครงสร้างหลักสูตรและแผนกำหนด การศึกษา ระเบียบและวิธีการวัดผลประเมินผล การสอบ การขอลาป่วย การขอลาพักการเรียน รวมทั้งวิธีการและขั้นตอนการขอผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียน

บทบาทด้านสวัสดิการ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำและดูแลนักศึกษาในเรื่องการสวัสดิการต่างๆ เช่น สถานที่ให้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย การกู้เงินเพื่อการศึกษา ที่อยู่อาศัย สิทธิต่างๆ ในการรักษาพยาบาล และรวมทั้งปัญหาส่วนตัวของนักศึกษา

บทบาทด้านการพัฒนานักศึกษา หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำและดูแลนักศึกษาในเรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย ระเบียบวินัย มารยาทและการแต่งกาย รวมถึงการส่งเสริมยกย่องให้กระทำความดี

บทบาทด้านวิชาชีพ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพ แหล่งงาน และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในการศึกษาต่อในระดับสูง ตลอดจนการให้คำแนะนำ ก่อนออกฝึกงาน/ประสบการณ์วิชาชีพ

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ปฏิบัติจริง หมายถึง การแสดงออกหรือการปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่นักศึกษาได้รับตามความเป็นจริง

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง หมายถึง การแสดงออกหรือการปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่นักศึกษาคาดหวัง

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาภาคปกติของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และการศึกษาที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. ความหมายของบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวัง
2. ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา
6. การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวัง

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตามในองค์กร ทุกคนในองค์กรต้องแสดงบทบาทหน้าที่ของตนเองตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและในขณะเดียวกัน ในทางตรงกันข้าม ก็จะต้องถูกมองหรือคาดหวังในการปฏิบัติงานจากผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ ดังที่ สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2544 หน้า 140) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความคาดหวังมิได้จำเพาะเจาะจงที่การกระทำเพียงอย่างเดียวแต่จะรวมไปถึงแรงจูงใจ ความเชื่อ ความรู้สึกทัศนคติและค่านิยมแต่ด้วยทั้งนี้ความคาดหวังในบทบาทเป็นเรื่องที่สมาชิกของกลุ่มโดยทั่วไปรับรู้หรือตั้งความหวังว่าบุคคลที่ครอบครองสถานภาพอยู่ควรกระทำ มีแรงจูงใจ มีความเชื่อ ความรู้สึก มีทัศนคติและมีค่านิยมอย่างไร สำหรับกมลรัตน์ หล้าสุวงษ์(2527 หน้า 52) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะต้องมีตำแหน่งและบทบาทควบคู่กันไปซึ่งไม่เหมือนกัน บทบาทจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมที่เขาสังกัดอยู่ ตลอดจนคุณลักษณะของบุคคลในสังคมนั้น

ขณะที่สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ(2522 หน้า 39) กล่าวว่า บทบาทเป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่บุคคล บุคคลย่อมแสดงบทบาทตามสิทธิหน้าที่ ตามสถานภาพ การแสดงบทบาทแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. บทบาทที่แสดง (Actual Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งอาจเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวัง หรือบทบาทที่ตนเองคาดหวังหรืออาจจะไม่เป็นบทบาทที่สังคมและตนเองคาดหวังก็ได้

2. บทบาทตามความคาดหวัง (Expected Role) เป็นบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวังว่าเจ้าของบทบาทควรมีบทบาทอย่างไร

3. บทบาทตามลักษณะการรับรู้ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพรับรู้ว่าตนเองควรมีบทบาทอย่างไร

จากแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง พอที่จะสรุปได้ว่า บทบาทที่คาดหวังเป็นบทบาทที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นว่าบุคคลที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ควรจะทำอะไร ทำอย่างไร หรืออาจเป็นความคาดหวังของผู้ที่ดำรงตำแหน่งเองว่าเขาควรจะมีบทบาทอย่างไร ส่วนบทบาทที่เป็นจริงเป็นลักษณะการปฏิบัติงานที่บุคคลกระทำออกมาให้เห็นในสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่

ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา

โดยทั่วไปเมื่อกล่าวถึงอาจารย์ที่ปรึกษา เรามักจะมองกันแต่เพียงบทบาททางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ในความเป็นจริง อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้มีเพียงหน้าที่ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในทุกๆ ด้านทั้งด้านวิชาการปัญหาส่วนตัวและสังคม ดังเช่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2547 หน้า 4) ได้ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาว่า เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาต่างๆ ที่หัวหน้าภาควิชามอบหมายให้ทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาและแนะแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา ตลอดจนตักเตือนดูแลพฤติกรรมของนักศึกษา

ส่วนสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2537) ได้ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาและเรื่องทั่วไป

สำหรับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2518 หน้า 119) กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาคือบุคคลที่มีประสบการณ์และมีความสามารถที่จะช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการเรียนในศาสตร์สาขาหนึ่งๆ เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง ให้คำแนะนำช่วยเหลือและแนวทางในการแก้ปัญหาส่วนตัวของนักเรียนในบางครั้งก็จะช่วยเหลือนักศึกษาในด้านสวัสดิการ

ส่วน สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับสูง (2539 หน้า 1) ได้กล่าวว่าอาจารย์ที่ปรึกษา คือบุคคลที่สถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การเข้าร่วมกิจกรรม การวางแผนและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ เป็นต้น

และมหาวิทยาลัยทักษิณ (2548) อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ประจำที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณบดีของคณะที่หลักสูตรสังกัด โดยการเสนอขอของคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีหน้าที่แนะนำดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิตเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนและอื่นๆ

จากความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ที่ถูกมอบหมายจากทางคณะ มหาวิทยาลัยให้ทำหน้าที่ดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษา ในการด้านการศึกษา ปัญหาส่วนตัว สวัสดิการ การพัฒนา นักศึกษาและวิชาชีพ

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ในวงการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของไทย ได้มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ อาจารย์ที่ปรึกษาต่างๆ กัน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ต้องศึกษาหลักสูตร แผนกำหนดการศึกษา (Academic Bulletin) ขอบบังคับ ลักษณะวิชาการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

1.2 ต้องแนะนำ ควบคุม ดูแลและติดตามการเรียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามแผน กำหนดการศึกษาของหลักสูตรและข้อบังคับอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2. ด้านการให้คำปรึกษา

2.1 ต้องรู้จักนักศึกษาด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย ความสามารถในการเรียน สุขภาพ สภาพครอบครัว

2.2 ต้องให้คำแนะนำปรึกษาทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัวด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2.3 ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา

2.4 ต้องบันทึกผลการเรียน และหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

2.5 ต้องเก็บความลับของนักศึกษาทุกคน นอกจากจิตแพทย์ หรือ นักจิตวิทยา เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและช่วยเหลือนักศึกษาเท่านั้น

3. ด้านอื่นๆ

3.1 ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา

3.2 ควรรักษาสิทธิประโยชน์ของนักศึกษา

3.3 ควรจัดเวลาให้นักศึกษามาพบอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ควรส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักศึกษา

3.5 ควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพและศึกษาต่อ

3.6 ควรจัดการพบปะสัมมนา ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาคู่ด้วยกันเสมอ

3.7 ควรให้ความเห็นในการลาของนักศึกษาทุกกรณี

3.8 ควรส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีระหว่างบุคคลกลุ่มต่างๆ และ

สถาบันการศึกษา

3.9 ควรประพடுத்தันให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักศึกษา ฯลฯ

ทั้งนี้ยังได้สรุปประเด็นใหญ่ไว้ 3 ประการ คือ

1. ให้การแนะแนวการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร และสอดคล้องกับแผนกำหนดการศึกษา ที่เข้ามาเพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดไว้
2. ให้การแนะนำการเรียนตามอัธยาศัยของนักศึกษาแต่ละคน ในด้านการลงทะเบียนรายวิชาเรียน การบอกเพิ่ม บอกถอน บอกเปลี่ยนกระบวนวิชา การลาพักการศึกษา การเสนอสำเร็จการศึกษา
3. ให้คำปรึกษาทั่วไป ได้แก่ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น ที่อาศัย เพื่อนนักศึกษา การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่อส่วนรวม นอกจากนี้ อาจให้คำปรึกษาส่วนตัว ของนักศึกษาด้วย

สำหรับมหาวิทยาลัยนเรศวร (2548) ได้ให้แนวคิดในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาทางวิชาการ

การให้คำปรึกษาทางวิชาการที่เข้าใจกันส่วนมาก คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนของนิสิตในทางปฏิบัติ อาจารย์และนิสิตมักเข้าใจตรงกันว่าเป็นการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนรายวิชาเรียนในแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการมีหน้าที่ลงชื่อรับรองในเอกสารการลงทะเบียนว่านิสิตได้กรอกแบบลงทะเบียนต่างๆ ถูกต้องแล้ว แต่ในหลักการแล้วการให้คำปรึกษาทางวิชาการครอบคลุมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่นิสิตจะเรียน เช่น โครงสร้างของหลักสูตรเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรรายวิชาต่างๆ ตามโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของรายวิชา ข้อกำหนดต่างๆ ของหลักสูตร สิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจของนิสิตที่จะเลือกเรียนวิชาต่างๆ ตามข้อกำหนดของหลักสูตรและรายวิชาที่เลือกที่จะเพิ่มพูนความสามารถของนิสิต การให้คำปรึกษาในเรื่องหลักสูตรนี้จะส่งผลให้นิสิตสามารถวางแผนและตรวจสอบแผนการเรียนของตนเองในการเรียนตลอดหลักสูตร ได้มีความรับผิดชอบตัวเองเลือกเรียนรายวิชาต่างๆ ด้วยความพึงพอใจที่เป็นเช่นนี้เพราะหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษานั้นกว้างมาก นิสิตควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการเรียนรายวิชาต่างๆ ที่จะประโยชน์แก่ตัวเองของเขา มิใช่เพียงเพื่อสำเร็จตามแนวหลักสูตรเพียงอย่างเดียว

การให้คำปรึกษาทางวิชาการในประเด็นที่กล่าวถึงนี้มีส่วนในการพัฒนานิสิตและป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียน อาทิเช่น

- 1.1 นิสิตสามารถวางแผนแนวการเรียนตามหลักสูตรของตนเองได้
- 1.2 นิสิตเรียนรายวิชาต่างๆ ครอบคลุมหลักสูตร มิให้ตกหล่น ทำให้สำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด
- 1.3 ไม่เป็นนิสิตรุ่นที่ตกหล่นเพราะวางแผนการศึกษาบกพร่อง

1.4 นิสิตมีโอกาสสำรวจและศึกษาในรายวิชาต่างๆ ที่ทันสมัย การเรียนตามหลักสูตร นั้นอาจเป็นคนล้ำสมัยเมื่อเรียนจบ

1.5 นิสิตและอาจารย์ได้มีโอกาสทำงานร่วมกันในการวางแผน การประชุม การมี กิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เกิดความคุ้นเคย มีความผูกพันฉันท์ครูกับศิษย์การให้คำปรึกษาทางวิชาการอีกประการหนึ่ง ที่มีความสำคัญอย่างมากต่อนิสิต คือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น การจดบันทึกการบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การอ่านตำราและบทความวิจัย วิธีการเขียนรายงาน การมีความรับผิดชอบในการฟังการบรรยาย นิสิตส่วนหนึ่งอาจจะเคยทำงานหนักในช่วงก่อนสอบเข้ามหาวิทยาลัยและเมื่อสอบได้แล้ว รู้สึกว่าชีวิตแห่งการต่อสู้ของตนยุติลงแล้ว เมื่อมาเป็นนิสิตก็ไม่สนใจทุ่มเทกับการเรียน นิสิตบางคนอาจจะได้ค่านิยมที่ผิดๆ เกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะ มีกิจกรรมทางการเรียนไม่ได้มาตั้งแต่การเรียนระดับมัธยม ดังนั้น อาจารย์มักจะพบว่านิสิตจำนวนหนึ่งเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยได้แต่ขาดคุณลักษณะของการเป็นนิสิตในมหาวิทยาลัย นิสิตบางคนต้องฟื้นฟูสภาพ บางคนก็มีผลการเรียนกระท่อนกระแท่น การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นบทบาทที่สำคัญในการพัฒนานิสิต

2. การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวและสุขภาพจิต

วัยของนิสิตในมหาวิทยาลัยเป็นช่วงของวัยรุ่นตอนปลาย เป็นวัยแห่งความเจริญแห่งร่างกาย มีเสน่ห์ของร่างกายเป็นคุณสมบัติ ถึงแม้จะปรับตัวต่อการเปลี่ยนของร่างกายตามวัยได้แต่ก็มีปัญหาทางจิตวิทยาอื่นๆ คิดตามมา ซึ่งส่วนใหญ่ จะเป็นปัญหาทางสังคมอันเกี่ยวกับพัฒนาการตามวัย เช่น การมีเพื่อน การมีคู่อรัก การมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม การมีปัญหากับค่าใช้จ่าย ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาของการปรับตัวต่อการขัดแย้งต่างๆ ซึ่งมีทั้งความขัดแย้งในใจระหว่างบุคคล มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต การปรับตัวและประสิทธิภาพของวิชาการ นิสิตบางคนภูมิความรู้ อาจจะยังไม่แน่นเพราะเรียนไม่ครบตามกระบวนการแต่มีความสามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ขาดกระบวนการบางประการในการศึกษาและยังอ่อนเยาว์ อาจจะมีปัญหาด้านการเรียนการปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมบางอย่างในช่วง 1-2 ของการศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่จะส่งผลกระทบต่อ การปรับตัวและสุขภาพจิต ปัญหาเหล่านี้บ่อยครั้งพบว่าทำให้นิสิตรู้สึกไม่สบายใจ ขาดความมั่นใจในตนเอง กลัววิตกกังวล เครียด สภาพการเสียดสมดุลทางจิตวิทยาเหล่านี้ อาจนำไปสู่การหาทางออกที่รุนแรง อาจทำให้เกิดการสูญเสียในจุดนี้ได้ หากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำบทบาทในการให้คำปรึกษาส่วนนี้ได้ก็จะมีส่วนอย่างมากต่อการพัฒนานิสิตให้สามารถเข้าใจปัญหาของตนเอง มีแนวทางในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ ต่อไปก็จะพัฒนาเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเอง ยอมรับตัวเองและมีสุขภาพจิตดี

3. การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ

การเป็นคนเก่งและเป็นคนดีย่อมเป็นที่ต้องการของสังคม หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัยในการสร้างคน คือการสร้างคนให้มีภูมิรู้และภูมิธรรม คนเก่งคนฉลาดหากเป็นคนที่มีความประพฤติ นิสัย บุคลิกภาพไม่ดี ย่อมทำความเสียหายให้แก่สังคมได้มากทีเดียว นอกจากนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าในยุคสมัยนี้เราต้องการคนที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม เพราะสังคมของเรามีปัญหามากมาย เช่น ปัญหาอันเกิดจากความเบี่ยงเบนของโครงสร้างครอบครัว ปัญหาการย่อหย่อนทางศีลธรรมของพลเมือง ปัญหาความยากจนและการด้อยโอกาสของพลเมือง ปัญหามลภาวะของสิ่งแวดล้อม กระบวนการศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องมีการส่งเสริมให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ให้เป็นผู้รู้จักให้โอกาสแก่คนอื่น ไม่ว่าจะเป็นคนเห็นแก่ตัว อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำให้นิสิตเข้าร่วมโครงการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ทั้งในทางวิชาการและกิจกรรม นิสิตเพื่อพัฒนาตนเอง การกระตุ้นให้นิสิตตระหนักในความสำคัญของการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ การมีความเชื่อมั่นในวิธีการประชาธิปไตย

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตส่วนหนึ่งก็คือการให้คำแนะนำ ซึ่งแนวทางประพฤติและการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามครรลองของสังคม การแนะนำให้นิสิตเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย การเคารพกฎหมาย การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การเป็นผู้รู้จักสำรวมกิริยามารยาท การพัฒนาบุคลิกภาพเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นการพัฒนานิสิตให้มีความภาคภูมิใจตัวเอง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการพัฒนาลักษณะนิสัยที่เหมาะสมกับการเข้าสู่ตำแหน่งหลักจากสำเร็จการศึกษาแล้ว

4. การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิต

เมื่อนิสิตเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย มิได้หมายความว่า เข้ามาศึกษาหาความรู้แต่เพียงอย่างเดียว การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตในบทบาทต่างๆ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนิสิต ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการตามวัยที่นิสิตมีอุดมการณ์ มีสังคม มีความต้องการแสดงหาความเป็นตัวของตัวเองและการค้นพบตัวเอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตทำให้นิสิตได้เรียนรู้ชีวิต หากการศึกษาวิชาการตามหลักสูตรเป็นวิชาชีพ กิจกรรมนิสิตเป็นวิชาชีพชีวิตทำให้นิสิตได้เรียนรู้การสังคม การเป็นผู้นำตามวิธีการประชาธิปไตย การปรับตัว การรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การได้ศึกษาภูมิปัญญาของคนในชุมชน ได้ทดลองนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง ได้ค้นพบความสามารถของตนเองมีความสามารถในการแก้ปัญหา จึงเห็นได้ว่า กิจกรรมนิสิตนี้สามารถพัฒนาความสามารถของนิสิตได้เป็นส่วนที่เสริมวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการจึงควรให้การปรึกษาโดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรมนิสิตที่เหมาะสม การจูงใจให้นิสิตมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในระดับต่างๆ เช่น การเป็นสมาชิกชมรม การเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารงานองค์กรนิสิต การแนะนำให้นิสิตรู้จักแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมกับการ

เรียน การแนะนำให้นิสิตจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ การแนะนำให้นิสิตรุ่นพี่ประพฤติตัวให้เหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีของนิสิตรุ่นน้อง

ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดล (2547) ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ว่า

1. ให้คำแนะนำในด้านวิชาการ เช่น การเลือกวิชาเรียน แผนการเรียน การให้ข้อมูลในเรื่อง หลักสูตรและรายละเอียดของวิชา การแก้อุปสรรค ปัญหาในการเรียนวิชาต่างๆ เป็นต้น

2. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักศึกษา ในเรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของคณะฯ เพื่อให้ นักศึกษาจะได้ปฏิบัติตามได้ถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการ หรือบริการต่างๆ ที่ คณะจัดให้แก่ นักศึกษาเพื่อ นักศึกษาจะได้รับประโยชน์ตามสิทธิอันพึงมี อาจารย์ที่ปรึกษาอาจจะ สอบถามข้อมูลได้จากฝ่ายกิจการนักศึกษาของคณะ

3. จัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาในความดูแล เช่น ประวัติส่วนตัว หลักฐานการ ลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคเรียน ใบแสดงผลการเรียนประจำภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการให้ คำปรึกษา

4. ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาที่มีปัญหาส่วนตัว เช่น การปรับตัวหรือปัญหาเกี่ยวกับ ครอบครัวบางเรื่อง การจัดตารางเวลา (office Hour) ให้นักศึกษามาพบเพื่อขอคำปรึกษา พยายาม หาทางช่วยนักศึกษาแก้ปัญหา ถ้าเป็นปัญหาที่เกินความสามารถ ก็อาจแนะนำให้ไปหาผู้ที่ จะให้ ความช่วยเหลือได้ต่อไป

5. ช่วยเหลือนักศึกษาให้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านสังคม และบุคลิกภาพ ส่งเสริม นักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ฝึกเปลี่ยนนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ให้รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต

6. ปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับบริการนักศึกษาที่คณะหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานที่ขอมา เป็นต้น

นอกเหนือจากมหาวิทยาลัยข้างต้นแล้วที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (2537) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาสรุปไว้ดังนี้

1. ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับหลักสูตร และรายวิชาที่เปิดสอน
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ
3. พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนักศึกษา และดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ
4. ให้คำปรึกษา แนะนำเมื่อนักศึกษามีปัญหา อุปสรรคในการเรียน
5. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติ และจริยธรรม
6. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อ
7. ให้คำปรึกษาและติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
8. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ในทัศนะของ ทศวรรษ มณีศรีขำ และคณะ(2537 หน้า 13)เห็นว่าหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่สำคัญสามารถสรุปได้ 4 ประการคือ

1. การให้คำปรึกษาด้านการเรียนการสอน
2. การให้คำปรึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา
3. การให้คำปรึกษาสำหรับการดำรงชีวิตในสถานศึกษา
4. การให้คำปรึกษาเพื่อแนะนำอาชีพ และการศึกษาต่อ

สำหรับ สุเมธ อมรวิวัฒน์ (2518 หน้า 120) กล่าวว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา มี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ได้แก่ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องอธิบายลักษณะหลักสูตร อ่านเลขรหัสวิชา ลักษณะรายวิชา และแนะนำวิธีการกรอกบัตรลงทะเบียนให้ถูกต้องอาจารย์ที่ปรึกษาต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนในแต่ละรายวิชาเพื่อปรับให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของนักศึกษา ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ การขอเพิ่มและถอนรายวิชา ตรวจสอบลักษณะรายวิชาตามเหตุผล และการตัดสินใจของนักศึกษาให้แน่นอนก่อนลงนามรับรองต้องแนะนำให้นักศึกษาเอาใจใส่ทุกรายวิชา และคำนึงอยู่เสมอว่าการ วัตถุประสงค์ในแต่ละรายวิชาอาจมีขึ้นได้เสมอ นอกจากนั้น รหัส และกฎเกณฑ์ต่างๆ ของการวัดเป็นสิ่งทีอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาต้องเข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำวิธีการเขียน การค้นคว้า การจัดการงานให้นักศึกษาได้ทราบตั้งแต่ต้น หมั่นสอบถามปัญหาการเรียนอยู่เสมอ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันโดยไม่เอามาตรฐานการเรียนของตัวอาจารย์ที่ปรึกษาในอดีตมาเป็นหลักใหญ่ในการแนะนำนักศึกษา

2. การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านสวัสดิการ ได้แก่ การให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาส่วนตัว ซึ่งอาจเป็นปัญหาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ปัญหาสังคม การปรับตัวในสังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ปัญหาการเงิน อันได้แก่ การขาดแคลนทุนทรัพย์ ที่จะศึกษาเล่าเรียน การจัดสรรทุนให้แก่นักศึกษา การแสวงหาแหล่งสวัสดิการที่จะช่วยเหลือนักศึกษา ปัญหาด้านอาชีพ อันได้แก่ ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องต่อวิชาชีพในสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ การให้ข่าวสารหรือข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแนวทางในการประกอบอาชีพ

ในทำนองเดียวกับ สำเนา ขจรศิลป์ (2543 หน้า 3)ไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องมีบทบาทในการศึกษาหลักสูตร แผนกำหนดการศึกษา ข้อบังคับลักษณะวิชา และวิธีการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดีและต้องให้คำแนะนำควบคุมดูแล และติดตามผลการเรียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามแผนกำหนดการศึกษา หลักสูตรและตามระเบียบข้อบังคับต่างๆ

2. ด้านการให้คำปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรู้จักนักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัยใจคอ ความสามารถของผู้เรียน สุขภาพ สภาพครอบครัว ต้องให้คำแนะนำ คำปรึกษา ทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัว ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษา ต้องบันทึกผลการเรียนและหลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

3. ด้านอื่นๆ

อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษารักษาสิทธิประโยชน์ของนักศึกษา จัดเวลาให้นักศึกษามาพบอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักศึกษา ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ จัดการพบปะสนทนาระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาคณะเดียวกันเสมอและให้ความเห็นในการลาของนักศึกษาทุกกรณี

สำหรับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2548) ได้กำหนดหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในคู่มือปฏิบัติงานอาจารย์ประจำด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

- 1.1 ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
- 1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
- 1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นตามระเบียบข้อบังคับ
- 1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1.5 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนนั้น ๆ ไม่เหมาะสม
- 1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตของนักศึกษา เมื่อพิจารณาเห็นว่าลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม
- 1.7 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาต่ำลง
- 1.8 ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเพื่อการแก้ไขอุปสรรค ปัญหาในการเรียนของรายวิชาต่างๆ
- 1.9 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษาต่ำลง
- 1.10 ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

2. ด้านการบริการและพัฒนานักศึกษา

- 2.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและค่าบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยและชุมชน
- 2.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัยทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต
- 2.3 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมและปัญหาการคบเพื่อน
- 2.4 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพความประพฤติและจริยธรรม

3. ด้านอื่นๆ

อาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา รักษาสิทธิประโยชน์ของนักศึกษา จัดเวลาให้นักศึกษามาพบอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักศึกษา ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ จัดการพบปะสนทนาระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาคู่ด้วยกันเสมอและให้ความเห็นในการลาของนักศึกษาทุกกรณี

สำหรับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2548) ได้กำหนดหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในคู่มือปฏิบัติงานอาจารย์ประจำด้านต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

- 1.1 ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
- 1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน
- 1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นตามระเบียบข้อบังคับ
- 1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเลือกวิชาเอก-โท และการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1.5 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนวิชานั้นๆ ไม่เหมาะสม
- 1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาของนิสิตนักศึกษาเมื่อพิจารณาเห็นว่าลงทะเบียนเรียนวิชานั้นๆ ไม่เหมาะสม
- 1.7 ให้คำปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาลดลง
- 1.8 ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาเพื่อการแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนของรายวิชาต่างๆ

1.9 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษา

1.10 ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ

2. ด้านการบริการและพัฒนาศึกษา

2.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบและค่าบริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัยและชุมชน

2.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัยทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.3 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมและปัญหาการคบเพื่อน

2.4 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพความประพฤติและจริยธรรม

2.5 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ การให้ข้อมูลในแง่มุมต่างๆ เช่น ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่

2.6 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3. ด้านอื่นๆ

3.1 พิจารณาคำร้องต่างๆ ของนิสิตนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

3.2 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกองกิจการนักศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผลเพื่อช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา

3.3 กำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบ เพื่อขอคำปรึกษาหรือขอคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

3.4 เก็บข้อมูลและรายละเอียดของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นระเบียนสะสมของนิสิตนักศึกษา

3.5 สร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างนิสิตนักศึกษา อาจารย์ คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

3.6 ให้คำรับรองนิสิตนักศึกษา เมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการนำไปแสดงเป็นหลักฐานสำคัญต่อไป

3.7 ป้อนข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) มายังผู้บริหารและคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา

3.8 ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

3.9 ชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3.10 ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อยหรือมีความประพฤติไม่เหมาะสมอาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือน

นอกจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ(2539. หน้า 19-22) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันราชภัฏ พอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและประสานงานระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

2. ควบคุมดูแลสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในกลุ่มที่รับผิดชอบ

3. ให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านวิชาการ โดยให้แนวทางในเรื่องการวางแผนการศึกษา การเลือกวิชาเรียน โปรแกรมการเรียน ตลอดจนแก้ไขอุปสรรคปัญหาในการเรียนวิชาการต่างๆ ในด้านหลักสูตรด้านการวัดผล และการสอน ด้านการเรียน ด้านทะเบียน วัดผลและการเงิน

3.2 ด้านสวัสดิการและพัฒนา นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักศึกษาในเรื่องของกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน อีกทั้งต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสวัสดิการและบริการต่างๆ เพื่อนักศึกษาจะได้ปฏิบัติงานได้เหมาะสม และได้รับประโยชน์ตามสิทธิ์อันพึงมี อีกทั้งจัดรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล โดยมีระเบียบสะสม ประจำตัวนักศึกษา แต่ละคน และเป็นที่พึ่งแก่นักศึกษามีปัญหาส่วนตัว เอาใจใส่ดูแลความประพฤติต่างๆ ของนักศึกษาเพื่อให้เป็นพลเมืองดีและมีศีลธรรมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพและให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการเข้าร่วมกิจกรรม กับองค์การนักศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันรวมถึงต้องจัดให้นักศึกษาได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติตลอดจนส่งเสริมนักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาตัวเองครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

3.3 ด้านอื่นๆ นอกจากอาจารย์ที่ปรึกษาจะมีหน้าที่ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และพัฒนา นักศึกษาแล้วอาจารย์ที่ปรึกษายังมีหน้าที่ในการประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของนักศึกษาเพื่อช่วยเหลือ และเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา อีกทั้งต้องพิจารณาคำร้องต่างๆ ของนักศึกษาและดำเนินการได้ถูกต้องตามระเบียบและให้การรับรองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาต้องการรับรองเอกสารของสถาบันที่นักศึกษาจะนำไปแสดงกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนถึงชี้แจงให้

นักศึกษาเข้าใจในบทบาทของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งชี้แจงให้นักศึกษาได้ติดตามอ่านประกาศ ข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ และควรเข้าร่วมกิจการของนักศึกษาเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่นักศึกษารวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาเป็นครั้งคราว ตลอดจนประกาศเกียรติคุณนักศึกษาที่กระทำความดีอีกด้วย

คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้วยอาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือดูแลนักศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่จำเป็นหรือควรมี ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ (2521 หน้า 111-112) เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นที่ใจกว้าง มีมารยาท รักษาความลับได้อย่างดี และควรรายงานปรับปรุงบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสมกับการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและหน้าตาขี้มยิ้มแจ่มใส

ขณะที่ชวนพิศ ทองทวี (2522 หน้า 252) ให้ความเห็นถึงคุณลักษณะที่จำเป็นของอาจารย์ที่ปรึกษาควรมี คือ

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความจริงใจ มีเมตตากรุณาและรักเพื่อนมนุษย์
2. มีบุคลิกภาพ มีคุณธรรมประจำใจ มีเมตตากรุณาและรักเพื่อนมนุษย์
3. มีความรัก ความเข้าใจและมีความสงสารเด็กเป็นพื้นฐาน
4. มองผู้อื่น ในแง่ดี สماعคมกับคนได้ทุกประเภท
5. ชอบทำงานเกี่ยวกับผู้อื่น
6. มีความอดทน ขอมรับฟังปัญหาได้ทุกเรื่อง โดยไม่แสดงอาการเบื่อหน่าย ต่อการให้

คำปรึกษา

7. มีความรู้ในการแนะแนวพอสมควร
8. มีลักษณะที่น่าไว้วางใจเก็บความลับของผู้อื่นได้
9. มองเห็นปัญหาทุกปัญหาความสำคัญแก่การสนใจ

ส่วนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง (2547) ได้กำหนดนโยบายและทิศทางเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาได้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีความรับผิดชอบที่ดี
3. ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต
4. มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
5. มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีความเมตตากรุณา

8. ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว
9. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา
10. มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้
11. ได้รับความเคารพและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี
12. มีประสบการณ์ในหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนมหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2542 หน้า 4) กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีไว้ว่า

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีความรับผิดชอบดี
3. ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา
4. มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
5. มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีความเมตตากรุณา
8. ไวต่อการรับรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้รวดเร็ว
9. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา
10. มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้
11. ได้รับความเคารพและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
12. มีประสบการณ์ในหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา
13. คุณลักษณะอื่น

13.1 มีจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม

13.2 มีความเต็มใจ เสียสละ รับผิดชอบและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติ

หน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

13.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเองกับนักศึกษา

13.4 มีสุขภาพจิตดี มองโลกในแง่ดี

13.5 มีความจริงใจ เอาใจใส่และมีความยุติธรรมต่อนักศึกษาเสมอ

13.6 ได้รับความลับของนักศึกษาได้

13.7 เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านต่างๆ เช่น มารยาท ระเบียบ วินัย การแต่งกาย

ความประพฤติ การทำงาน การตรงต่อเวลา

13.8 สามารถใช้จิตวิทยาและศิลปะในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

13.9 สามารถให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

13.10 สามารถอธิบายสิ่งต่างๆ โดยทั่วไปได้เข้าใจง่ายและชัดเจน

สำหรับ ตำเนว้ จขรศึลปี (2543 หน้า 10-11) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา ไว้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
2. มีความรับผิดชอบ
3. ใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนิสิต
4. มีความรู้กว้างขวางและทันเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง
5. มีความจริงใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
6. มีเหตุผลและมีความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีความเมตตากรุณา
8. ไวต่อการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว
9. มีหลักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาและมีจรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา
10. มีความประพฤติเหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้
11. ฐึบบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างดี
12. มีประสบการณ์ในหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

จรรยาบรรณอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้กำหนดจรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ดังนี้

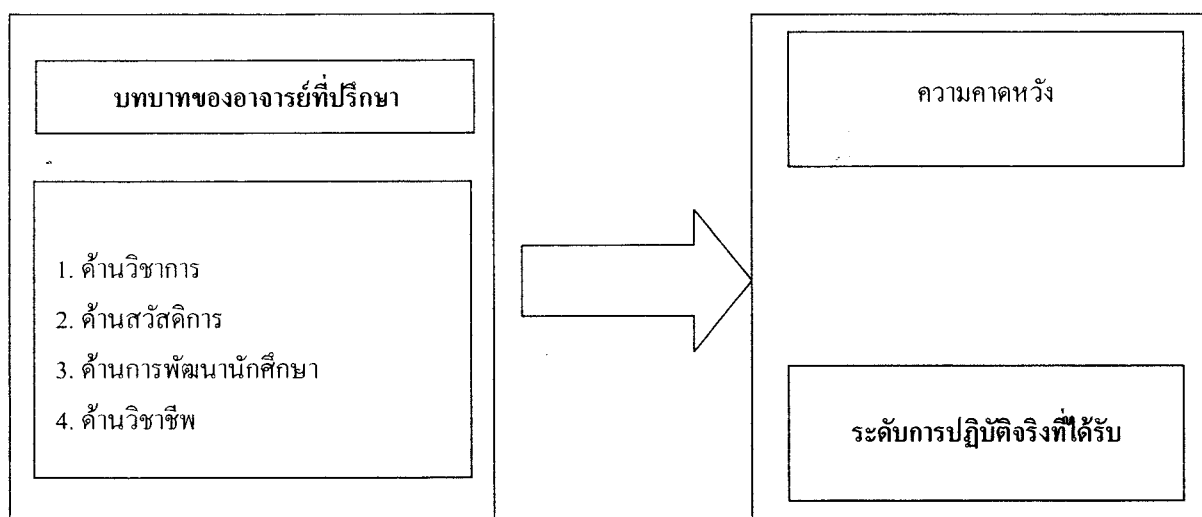
1. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของนักศึกษา โดยจะไม่กระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่นักศึกษาอย่างไม่เป็นธรรม
2. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องรักษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาในความดูแลไว้เป็นความลับ ในกรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษาต้องการปรึกษากับเพื่อนร่วมงานเพื่อหาทางช่วยนักศึกษาในความดูแลจะต้องปกปิดหลักฐานแสดงตัวนักศึกษานั้น เช่น ชื่อ ชื่อสกุล ที่อยู่ ชื่อบิดามารดา
3. ถ้าอาจารย์ที่ปรึกษาต้องการนำข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาในความดูแลไปเผยแพร่ เช่น นำไปยกตัวอย่างประกอบการอบรม หรือนำไปประกอบการเขียนบทความจะต้องตัดหลักฐานแสดงตัวนักศึกษาผู้นั้นออก
4. ถ้าปัญหาหนักศึกษายู่นอกขอบข่ายความช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรส่งตัวนักศึกษาผู้นั้นไปรับบริการจากบุคคลอื่น เช่น อาจารย์แนะแนว แพทย์ จิตแพทย์ นักกฎหมาย เสียก่อน แต่ก่อนจะส่งตัวนักศึกษาไปต้องให้เจ้าตัวยินยอม และชี้แจงให้นักศึกษาผู้นั้นทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ที่บุคลากรเหล่านั้นพอจะช่วยให้
5. ในกระบวนการให้คำปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์บุคคลหรือสถาบันใด ให้นักศึกษาฟังในทางก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย หรือ ความแตกร้างแก่บุคคลหรือสถาบันนั้นๆ

6.อาจารย์ที่ปรึกษาต้องเป็นผู้มีความประพฤติที่เหมาะสมตามขอบข่าย ศีลธรรม
จรรยาบรรณที่พึงงามเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

จากการศึกษาลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาจากความเห็นและทัศนคติต่างๆ ของ
นักวิชาการและสถาบันการศึกษาดังกล่าวแล้ว พอสรุปได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีลักษณะเป็นผู้มี
ความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านวิชาการ สามารถให้ความรู้ที่ทันสมัยต่อการ
เปลี่ยนแปลงและถูกต้องตามกฎระเบียบของทางมหาวิทยาลัย ส่วนด้านการให้คำปรึกษาควรมีความ
เข้าใจในตัวนักศึกษา สามารถใช้จิตวิทยาในการให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา มี
จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี และควรสร้างภาพพจน์ตัวอาจารย์ที่
ปรึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดความศรัทธา มั่นใจ ในการขอคำปรึกษา อีกทั้งต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
ต่อทุกๆ คน

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาคออบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่
ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนา และด้าน
วิชาชีพ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาที่เกี่ยวข้อง

มีผู้ศึกษามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาไว้หลายท่าน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำมาประกอบในการศึกษาครั้งนี้ ไว้ดังนี้

สุจิตรา ศรีประสิทธิ์ (2554) บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุข จังหวัดยะลา วัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและ บทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา และศึกษาปัญหาเกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา จำนวน 561 คน อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเรื่องบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-testผลการวิจัยพบว่าทัศนะของนักศึกษาต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ทุกด้าน

จุไรรัตน์ ดวงเดือนและคณะ (2550) การศึกษามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา วัตถุประสงค์หลักเพื่อมุ่งการติดตามการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของอาจารย์ที่ปรึกษาและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งทำให้ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริง ในปัจจุบันของอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้แนวทางในการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่มีประสิทธิภาพสรุปผลการวิจัยสรุปได้ว่าบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษามีความแตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษานั้นบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แตกต่างกัน” และบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษามีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตามทัศนะของนักศึกษา นั้นบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการ สูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกด้าน ผลการ

ทดสอบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักศึกษา แตกต่างกัน”

พินดา ประเทือง (2550) บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระดับปริญญาตรี จำนวน 317 คน ในปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า ในการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการการให้คำปรึกษา สวัสดิการ และการพัฒนานักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาบางส่วนเกิดความไม่แน่ใจในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักเรียน การรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ในวันลงทะเบียน การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย การให้คำปรึกษานักศึกษาที่ขาดเรียน การติดตามนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ การติดตามนักศึกษาที่ขาดเรียน การประสานงานกับผู้บริหาร และหน่วยงานในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา และการรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ ปภาดา กันทะอิน (2548) ได้วิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2548 พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านวิชาการนั้น การให้คำแนะนำในการลงทะเบียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการบริการและพัฒนานักศึกษา นักศึกษามีการรับรู้ในเรื่องของการให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนในด้านอื่นๆ นั้น การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้การรับรองนักศึกษาเมื่อนักศึกษาต้องนำไปแสดงหลักฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนำไปพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ที่ปรึกษาควรพบปะนักศึกษาน้อยๆ เพื่อรับทราบปัญหาของนักศึกษาควรมีการจัดอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำ ตักเตือน เมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำกว่าข้อบังคับ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักศึกษาในความดูแลอย่างใกล้ชิด และอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักศึกษาเรื่อง การคิดค่าคะแนนเฉลี่ย

ประเสริฐศรี ธรรมวิหาร (2546) การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและสภาพที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังกับสภาพที่ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการและการพัฒนานักศึกษา และด้านการบริการทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 310 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษาทุกสาขาวิชาคาดหวังบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการที่กำหนดในระดับมาก ทั้งในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการและการพัฒนานักศึกษา และด้านการบริการทั่วไป แต่เห็นว่าส่วนใหญ่สภาพที่ปฏิบัติจริงเป็นไปตามความคาดหวังในระดับปานกลาง มีบางรายการอยู่ในระดับมาก และพบว่าสภาพที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความคาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกรายการ ในทุกสาขาวิชา นอกจากรายการเดียวที่นักศึกษาศาखाวิชาวิทยาศาสตร์ได้รับ ไม่ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง คือ มีการนัดหมาย พบปะนักศึกษานักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ 2. นักศึกษาศาखाวิชาการศึกษาเห็นว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่าความคาดหวังทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 รายการที่ต่ำกว่ามาก ได้แก่ ให้คำแนะนำวิธีการจัดทำแผนการเรียนตลอดจนจบหลักสูตร ให้คำแนะนำในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาแหล่งความรู้ต่างๆ 3. นักศึกษาศาखाวิทยาศาสตร์เห็นว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่าความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกรายการ ยกเว้น มีการนัดหมาย พบปะนักศึกษา รายการที่ต่ำกว่ามาก ได้แก่ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ย ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน แจ้งประกาศ ข่าวสารที่เกี่ยวข้องให้นักศึกษาทราบ 4. นักศึกษาศาखाศิลปศาสตร์เห็นว่า สภาพที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่าความคาดหวังทุกรายการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ทุกรายการ รายการที่ต่ำกว่ามาก ได้แก่ ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องของหลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่ ให้คำแนะนำในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาแหล่งความรู้ต่างๆ

สำหรับศรีสมร ชูดวง (2546) ได้ศึกษามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเขตลำปาง พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อนักศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทในภาพรวมปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษารองลงคือ ด้านการพัฒนานักศึกษา ส่วนบทบาทที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการให้

คำปรึกษา เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในภาพปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนา นักศึกษาและการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษา รองลงมาคือ ด้านวิชาการ ส่วนบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้คำปรึกษาปัญหาและอุปสรรคของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า ขาดแบบแผนหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ขาดนโยบายและวิธีการที่สนับสนุนและให้กำลังใจในการปฏิบัติงานขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงพอ จึงควรมีการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และบทบาทหน้าที่ ส่วนข้อเสนอแนะของนักศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็น อาจารย์ในคณะวิชา การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาควรมีสิทธิในการเสนอชื่อ นักศึกษาควรมี อาจารย์ที่ปรึกษา 2 คน อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรรับผิดชอบนักศึกษา 20-25 คน และรับผิดชอบ ตลอดหลักสูตร ควรนัดพบนักศึกษาในความดูแลเป็นกลุ่ม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ ไม่เกิน 30 นาที

สำหรับจกณิ มณีเดช (2544) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาใน ทักษะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ ที่ปรึกษาตามทักษะของนักศึกษาในภาพรวมได้ปฏิบัติตามมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การ ปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมา มีการปฏิบัติ ปานกลาง คือ การให้ความช่วยเหลือนักศึกษา ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิชาการ สำหรับความคาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ รองลงมาคือ ด้านการพัฒนานักศึกษา ส่วนความคาดหวังต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีให้คำปรึกษา

ในปีเดียวกัน เชา พริงลำภู (2544) ได้ศึกษาการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญา ตรีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนมากไม่มีการกำหนดวัน เวลาแน่นอน ให้ นักศึกษาเข้าพบในแต่ละสัปดาห์ การดำเนินการจัดการศึกษาของคณะมีหลายรูปแบบ ทั้งในกรณีแยก สาขา หรือยังไม่ได้แยกสาขาวิชาขึ้นอยู่กับชั้นปีของนักศึกษา จำนวนนักศึกษา จำนวนอาจารย์ที่ ปรึกษา มีการจัดการประชุมชี้แจง อาจารย์ที่ปรึกษาก่อนเปิดภาคการศึกษา การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีทั้งสมัครเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาจัดส่งรายชื่อให้กับทางคณะและอาจารย์ทุกคนเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษา การดูแลรับผิดชอบนักศึกษาโดยส่วนรวมเป็นแบบตลอดหลักสูตร มีส่วนน้อย 2 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์และคณะอุตสาหกรรมเกษตรที่ดูแลเป็นปี และหลายชั้นปี ความคิดเห็น เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา การดูแลรับผิดชอบนักศึกษา ควรมีจำนวน 1-10 คน การจัด อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดแบบอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ต่อจำนวน นักศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบ มากกว่า การจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแบบทีมหรือมากกว่า 1 คน ต่อจำนวนนักศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบ ร่วมกัน อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูแลรับผิดชอบนักศึกษาตลอดหลักสูตรอาจารย์ที่ปรึกษาควรให้

นักศึกษาเข้าพบ โดยไม่ต้องนัดหมาย ควรแต่งตั้งอาจารย์ทุกคนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา กรณีที่อาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาในด้านการให้คำแนะนำด้านการศึกษากับนักศึกษาควรขอคำปรึกษาจากหน่วยงานบริการการศึกษาของคณะ การให้ความช่วยเหลือดูแลเป็นพิเศษแก่นักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน และปัญหาส่วนตัว ควรให้คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา ควรจัดโดยคณะที่สังกัดและมหาวิทยาลัย ควรเน้นกิจกรรมจัดต่อเนื่องทุกปี ควรมีค่าตอบแทน อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีกิจกรรมที่สร้างความคุ้นเคยกับนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่ม สาขาวิชามีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ การปฐมนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาใหม่ เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการเสริมสร้างคุณภาพของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยากรให้แนวทางที่เป็นประโยชน์ ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นสิ่งที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษากลุ่มมืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นคู่มือและเอกสารที่อาจารย์ที่ปรึกษาจำเป็นต้องมีไว้ใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษามีความต้องการให้มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมการปฐมนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษาใหม่ และมีความต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาในเทคนิคทางจิตวิทยา เพื่อการพัฒนานักศึกษา

ในขณะที่ปราณี หะชัน (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 285 คน พบว่าในภาพรวม นักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาที่คณะเกษตรศาสตร์ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงได้น้อยกว่า บทบาทที่คาดหวังไว้ 5 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านวิชาการให้คำปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ ด้านการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา และด้านการพัฒนานักศึกษา เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้าน นักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนและให้คำแนะนำในการแสวงหาความรู้ด้านวิธีการให้คำปรึกษา การยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน และในด้านบุคลิกภาพ อาจารย์ที่ปรึกษามีบุคลิกภาพที่ดีในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเป็นผู้แต่งกายสะอาด เรียบร้อย มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา สำหรับด้านให้ความช่วยเหลือนั้นนักศึกษามากกว่า ร้อยละ 50 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่พักในระหว่างที่ศึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาค่าเงิน

ในปีเดียวกัน สมยศ พันธุ์กสิกร (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพบว่า ในด้านการศึกษานักเรียน นักศึกษา ที่มีจำนวนมากที่คาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่อง ในขณะที่การให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในการเรียน และคำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามมาก ส่วนด้านสวัสดิการนักศึกษา มีจำนวนมาก มีความคาดหวังที่ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการปฏิบัติตามในทุกเรื่อง ยกเว้นการให้คำแนะนำ

ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย มีความคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติปานกลาง ส่วนการปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ ได้ปฏิบัติปานกลางทุกเรื่องสำหรับด้านการพัฒนา นักเรียน นักศึกษามีจำนวนที่มีความคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากในทุกเรื่อง แต่การปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่องสำหรับเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับ ระเบียบ วินัยและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาได้มากและในด้านวิชาชีพ นักเรียน นักศึกษาจำนวนมากมีความคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากในทุกเรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและการเตรียมตัวในการศึกษาที่สูงขึ้น และการเสริมสร้างให้มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพที่กำลังศึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้มาก ข้อเสนอแนะของนักศึกษา นักศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรเป็นอาจารย์ในแผนกวิชาชีพ ของนักศึกษา ตนเอง และควรเสนอให้แต่งตั้งโดยนักเรียน นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรรับผิดชอบดูแลนักเรียน นักศึกษา 20-25 คน และรับผิดชอบ ตลอดหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาควรพบนักศึกษา นักศึกษาทั้งกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 30 นาที และเมื่อนักศึกษาต้องการรับคำปรึกษาควรพบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยไม่ต้องนัดหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อการศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของ อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาโดยมี ขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 2,216 คน (ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในปีการศึกษา 2555)

2.กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 339 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane)(ยูทช ไกยวรรณ,2546)

3.ด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของ อาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจะใช้วิธีการสุ่มแบบของทาโรยามาเน่ (Taro Yamana) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากสูตรของทาโรยามาเน่ คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n คือ จำนวนหรือขนาดของตัวอย่าง

N คือ จำนวนหรือขนาดของประชากร (2,216 คน)

e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (ในที่นี้ กำหนดเท่ากับ ± 0.05) ภายใต้อัตราความเชื่อมั่น 95 % และจำนวนประชากร จึงแทนค่าในสูตรได้ดังนี้

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{2216}{1 + 2216(0.05)^2} \\ &= 338.70 \\ &= 339 \text{ คน} \end{aligned}$$

ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้จากสูตรทาโรยามาเน่ ที่คำนวณออกมาได้ จำนวน 339 คน ผู้วิจัยขอใช้ จำนวน 350 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 สอบถามนักศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาโดยจำแนก

ออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. บทบาทในการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
2. บทบาทในการให้คำปรึกษาด้านสวัสดิการ
3. บทบาทในการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนานักศึกษา
4. บทบาทในการให้คำปรึกษาด้านวิชาชีพ

ในแต่ละข้อคำถามจะถาม 2 ด้าน คือ บทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเกณฑ์กำหนดค่าน้ำหนักค่าของแบบสอบถาม ดังนี้

ความคาดหวัง/ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับมากที่สุด ระดับคะแนน 5

ความคาดหวัง/ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับมาก ระดับคะแนน 4

ความคาดหวัง/ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับปานกลาง ระดับคะแนน 3

ความคาดหวัง/ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับน้อย ระดับคะแนน 2

ความคาดหวัง/ระดับสภาพที่ปฏิบัติจริงที่นักศึกษาได้รับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินงานให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแบบให้
เลือกตอบและเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีวิธีการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้างานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์ ตัวแปรทุกตัว เพื่อ
นำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้องและให้ครอบคลุมเนื้อหาและให้กระชับมากที่สุด

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมและความสอดคล้อง
กับเนื้อหา และความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้การทดสอบ ความยากง่าย ความเหมาะสมของคำถาม
และตัวเลือก ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ลงความเห็นแบบทดสอบแต่ละข้อตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่
ในแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ นำผลมาพิจารณาถึงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละ
ท่านมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องคัดเลือกเฉพาะคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไป
ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability)

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อจัดทำแบบสอบถามฉบับ
สมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ต่อไป

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการวิเคราะห์หาคุณภาพ
ของเครื่องมือโดยอาศัยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) โดยใช้สูตรครอนบาค (Crobach) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ขึ้นไปซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น
(Reliability)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษามีขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า นำมาแจกแจงความถี่ คำตอบแต่ละข้อ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบสอบถามแต่ละด้าน รวมทุกด้านเป็นรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยการให้คะแนนข้อประเมินในแบบสอบถามดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยใช้แบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 350 ชุด ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับและสามารถใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการศึกษานำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	112	32
หญิง	238	68
รวม	350	100

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 68 และนักศึกษาชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโปรแกรมวิชา

โปรแกรมวิชา	จำนวน	ร้อยละ
คหกรรมศาสตร์	55	15.71
เคมี	27	7.71
คณิตศาสตร์	38	10.86
คอมพิวเตอร์	80	22.86
ชีววิทยา	35	10
ฟิสิกส์	28	8
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	47	13.43
วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	27	7.71
เทคโนโลยียางและพอลิเมอร์	13	3.71
รวม	350	100

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 รองลงมาเป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาคหกรรม

ศาสตร์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 และนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.43 และ นักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.86 และนักศึกษาโปรแกรมวิชาชีววิทยาและชีววิทยาประยุกต์ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และนักศึกษาโปรแกรมวิชาฟิสิกส์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8 และนักศึกษาโปรแกรมวิชาเคมีและโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.71 และลำดับสุดท้ายนักศึกษาโปรแกรมวิชาเทคโนโลยียางและพอลิเมอร์ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับชั้นปีการศึกษา

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นปีที่ 1	111	31.71
ระดับชั้นปีที่ 2	114	32.57
ระดับชั้นปีที่ 3	86	24.57
ระดับชั้นปีที่ 4	39	11.14
รวม	350	100

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.57 รองลงมาคือ นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 31.71 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 24.57 และลำดับสุดท้ายเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.14

ส่วนที่ 2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงตามบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1.ด้านวิชาการ	4.01	0.90	3.30	1.14
2.ด้านสวัสดิการ	3.84	0.99	3.04	1.25
3.ด้านการพัฒนานักศึกษา	3.60	0.88	3.10	1.02
4.ด้านวิชาชีพ	4.09	0.92	3.22	1.43
เฉลี่ยภาพรวม	3.88	0.92	3.16	1.21

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.88 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.16

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงตามบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1.ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ ในการศึกษาของมหาวิทยาลัย	4.04	0.77	3.32	0.96
2.ให้ความรู้เกี่ยวกับ โครงสร้างหลักสูตรของคณะ/สาขาวิชา	4.10	0.84	3.37	0.99
3.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการในการลงทะเบียน	4.09	0.83	3.41	1.04
4.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตร	4.09	0.85	3.59	1.06
5.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนตามแผนกำหนดการศึกษา	4.08	0.90	3.56	1.09
6.ให้คำแนะนำในการ เพิ่ม ถอน รายวิชาเรียน	3.69	1.00	2.97	1.00
7.ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและวิธีการวัดผลประเมินผล	3.95	0.86	3.33	1.13
8.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาป่วย-ลี้ลา	3.95	1.00	3.36	1.03

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
9. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน/การรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา	4.11	0.82	3.42	1.84
10. ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน	4.06	0.94	3.31	1.21
11. เอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนเป็นประจำ	3.96	1.12	2.73	1.20
ค่าเฉลี่ยรวม	4.01		3.30	
แปลผล	มาก		ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.30 นักศึกษามีความคาดหวังในด้านวิชาการในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน การรักษาสภาพการเป็นนักศึกษามากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.11 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาการในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการรับเข้าและวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตรมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.59

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงตามบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการ

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งให้บริการและสวัสดิการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ที่นักศึกษาจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ	4.05	0.93	3.11	1.11
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขอกู้เงินเพื่อการศึกษา กยศ.	3.99	0.95	3.35	1.15
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการขอผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียน	3.85	0.99	3.03	1.14
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาขอทุนเพื่อการศึกษาอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย	3.62	1.10	2.73	1.20
5. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน	3.54	1.07	2.68	1.13
6. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว	3.41	1.14	2.53	1.51

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
7. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและจิตใจ	4.06	0.96	3.17	1.17
8. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	3.96	0.93	3.34	1.09
9. แจกข่าวสารจากฝ่ายต่างๆ ให้นักศึกษาทราบทันต่อเหตุการณ์	3.97	1.00	3.24	1.24
10. ให้ความรู้และคำแนะนำในเรื่องของสิทธิผลประโยชน์ต่างๆของนักศึกษา	4.00	0.90	3.26	1.84
ค่าเฉลี่ยรวม	3.84		3.04	
แปลผล	มาก		ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.84 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านสวัสดิการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.04 นักศึกษามีความคาดหวังในด้านสวัสดิการในเรื่องให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งให้บริการและสวัสดิการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ที่นักศึกษาจะเข้าไปขอความช่วยเหลือมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.05 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาการในเรื่องให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขอกู้เงินเพื่อการศึกษา กยศ. มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.35

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงตามบทบาทที่อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการพัฒนานักศึกษา

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ให้การอบรม ศึกษารายทแก่นักศึกษา	3.44	0.18	3.01	0.15
2. ให้การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา	3.17	0.14	2.97	0.84
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน	4.02	1.00	3.32	0.94
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	4.12	0.82	3.59	1.06
5. ให้คำแนะนำในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.00	1.00	3.42	1.03
6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่นเพิ่มเติม	4.09	1.02	3.42	1.84

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
7.ให้คำแนะนำ ตักเตือนเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา	2.78	0.89	3.26	1.09
8.ให้การส่งเสริมและยกย่องเมื่อนักศึกษากระทำความดี	3.96	1.27	2.59	1.04
9.ให้คำแนะนำในเรื่องการมีระเบียบวินัยในตนเอง	3.35	1.18	2.97	1.09
10.ให้การดูแลและตักเตือนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	3.11	1.36	2.54	1.20
ค่าเฉลี่ยรวม	3.60		3.10	
แปลผล	มาก		ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านการพัฒนา นักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.60 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการ ปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านการพัฒนานักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.10 นักศึกษามีความคาดหวังในด้านการพัฒนานักศึกษาในเรื่องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.12 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการ ปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านการพัฒนา นักศึกษาในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการ เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.59

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงตามบทบาทที่ อาจารย์ที่ปรึกษาใน ด้านวิชาชีพ

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1.ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และแหล่งงานที่เกี่ยวข้องกับ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา	4.18	0.90	3.50	2.26
2.ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งงานในการประกอบอาชีพ	4.14	0.92	3.23	1.18
3.ให้คำแนะนำก่อนออกฝึกงาน/ประสบการณ์วิชาชีพ	4.13	0.94	3.26	1.18
4.ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง	4.15	0.89	3.20	1.17
5.ให้ความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ต่อในระดับสูง	4.18	0.89	3.24	1.19

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	ความคาดหวัง		ปฏิบัติจริง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
6. ให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูง	4.35	0.85	3.61	2.73
7. แจ้งข่าว/ประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้นักศึกษาทราบ	4.40	0.86	3.51	1.24
8. แจ้งข่าว/ประชาสัมพันธ์การเปิดรับสมัครของสถาบันการศึกษาต่างๆในระดับสูงให้นักศึกษาทราบ	3.85	1.04	2.91	1.19
9. ให้คำแนะนำในการจัดทำแฟ้มประวัติและผลงาน	3.54	1.07	2.68	1.13
10. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อหาประสบการณ์	4.05	0.93	3.11	1.11
ค่าเฉลี่ยรวม	4.09		3.22	
แปลผล	มาก		ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาชีพ นักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.22 นักศึกษามีความคาดหวังในด้านวิชาชีพในเรื่องการแจ้งข่าว/ประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้นักศึกษาทราบมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.40 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อบทบาทการปฏิบัติงานจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ในด้านวิชาชีพในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูงมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.61

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรรับผิดชอบดูแลนักศึกษาจำนวนกี่คน		
1 กลุ่ม (จำนวน 10 -20 คน)	175	50.00
2 กลุ่ม (จำนวน 21 -30 คน)	94	26.86
3 กลุ่ม (จำนวน 31 -40 คน)	84	15.43

บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4 กลุ่ม (จำนวน 41 -50 คน)	27	7.71
อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าพบนักศึกษาในความรับผิดชอบบ่อยเพียงใด		
สัปดาห์ ละ 1 ครั้ง	184	52.57
สองสัปดาห์ 1 ครั้ง	139	36.29
เดือนละ 1 ครั้ง	32	9.14
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	7	2.00
อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เวลาานเท่าใดในการพบนักศึกษาแต่ละครั้ง		
ไม่เกิน 15 นาที	61	17.43
ไม่เกิน 30 นาที	101	28.86
ไม่เกิน 45 นาที	188	53.71
ไม่เกิน 60 นาที	0	0
นักศึกษาต้องการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษาได้ช่องทางใด		
เข้าพบห้องพักอาจารย์	85	24.29
ติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อขอคำปรึกษา	134	38.29
ติดต่อทางอีเมล	0	0.00
คาบโฮมรูม	102	29.14
อื่นๆ เช่น line , Facebook	29	8.29

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้

1.อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรจะรับผิดชอบดูแลนักศึกษาจำนวน 1 กลุ่ม (10-20 คน) จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรจะรับผิดชอบดูแลนักศึกษาจำนวน 2 กลุ่ม (21-30 คน) จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 26.86 และอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรจะรับผิดชอบดูแลนักศึกษาจำนวน 3 กลุ่ม (31-40 คน) จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 15.43 รองลงมาตามลำดับ

2.อาจารย์ที่ปรึกษาควรเข้าพบนักศึกษาในความรับผิดชอบอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.57 และสองสัปดาห์ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.29 เดือนละครั้งคิดเป็นร้อยละ 9.14 และภาคเรียนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2 รองลงมาตามลำดับ

3.อาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้เวลาในการเข้าพบนักศึกษาไม่เกิน 45 นาทีต่อครั้งคิดเป็นร้อยละ 53.71 และอาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้เวลาในการเข้าพบนักศึกษาไม่เกิน 30 นาทีต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.86 และอาจารย์ที่ปรึกษาควรใช้เวลาในการเข้าพบนักศึกษาไม่เกิน 15 นาทีต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.43

นอกจากนี้นักศึกษาสามารถเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำปรึกษาได้ทางโทรศัพท์ คิดเป็นร้อยละ 38.29 และสามารถเข้าพบในคาบโฮมรูม 29.14 และเข้าพบได้ที่ห้องพักอาจารย์ 24.29 และติดต่อได้ทางช่องทาง อื่นๆ เช่น Line Facebook คิดเป็นร้อยละ 8.29

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อเสนอแนะอื่นๆ จากความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 350 คน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 67.14 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยการจัดกลุ่มข้อเสนอแนะที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน แล้วหาความถี่ โดยเรียงกลุ่มข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากไปหาความถี่น้อย ทั้งนี้ได้แสดงค่าความถี่ไว้ในวงเล็บ โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

- 1.อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาให้มากขึ้น
- 2.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา
- 3.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้กับนักศึกษามากกว่าที่เป็นอยู่
- 4.อาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามผลการเรียนและเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เมื่อนักศึกษามีปัญหาจะได้ให้คำชี้แนะและข้อแก้ไขได้ทันที
- 5.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาให้มากกว่านี้
- 6.อาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ
- 7.อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะพูดคุยด้วยถ้อยคำสุภาพ ไม่ตะคอกหรือพูดจาหยาบคายกับนักศึกษา
- 8.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้นักศึกษา
- 9.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความรู้ในเรื่องที่สอบถามให้ครบทั้ง 4 ด้าน
- 10.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีกิจกรรมร่วมกันกับนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อสร้างความเป็นกันเอง
- 11.อาจารย์ที่ปรึกษาควรรับฟังปัญหาต่างๆของนักศึกษา
- 12.อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีข้อมูลใหม่ๆ มาแนะนำนักศึกษา
- 13.ในคาบกิจกรรมที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรพบกับนักศึกษาทุกครั้ง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามความคิดเห็นของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และศึกษาแนวทางการดำเนินงานให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 2,216 คน โดยได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูลได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมดจำนวน 350 ฉบับ (100%) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

จากการศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในด้านต่าง ๆ พบว่า

ด้านวิชาการ โดยส่วนรวมแล้ว นักศึกษามีความคาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอลาพักการเรียน/การรักษาสภาพการเป็นนักศึกษาแต่การปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่อง สำหรับเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตรเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมากที่สุด และเรื่องการเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนเป็นประจำ เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างน้อย และเมื่อเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ พบว่า เกือบทุกเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริงต่ำกว่าที่นักศึกษาคาดหวัง

ด้านสวัสดิการ นักศึกษา มีความคาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งให้บริการและสวัสดิการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ที่นักศึกษาจะเข้าไปขอความช่วยเหลือแต่การปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านสวัสดิการนี้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่องสำหรับเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการขอกู้เงินเพื่อการศึกษา กยศ. เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมากที่สุดและเรื่องการให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างน้อย และเมื่อเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ พบว่า เกือบทุกเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริงต่ำกว่าที่ นักศึกษา คาดหวัง

ด้านการพัฒนานักศึกษา โดยรวมแล้ว นักศึกษา มีความคาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแต่การปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านพัฒนานักศึกษานี้ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่อง สำหรับเรื่องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยการนักศึกษา เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติในระดับปานกลางมากที่สุด ซึ่งตรงกับความคาดหวังของนักศึกษา และเมื่อเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริง และที่คาดหวังของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริงต่ำกว่าที่นักศึกษา คาดหวังเกือบทุกเรื่องแต่เรื่องที่นักศึกษาคาดหวังกับเรื่อง que ปฏิบัติจริงเป็นเรื่องที่ตรงกัน

ด้านวิชาชีพ โดยส่วนรวมแล้ว นักศึกษามีความคาดหวังที่จะให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง การแจ้งข่าว ประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้นักศึกษาทราบ แต่การปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านวิชาการนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางเกือบทุกเรื่อง สำหรับเรื่อง การให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูง เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมากที่สุด และเรื่องการให้คำแนะนำในการจัดทำแฟ้มประวัติและผลงาน เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างน้อย และเมื่อเทียบความคิดเห็นในการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของนักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในด้านนี้ พบว่า เกือบทุกเรื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติจริงต่ำกว่าที่ นักศึกษา คาดหวัง

สำหรับข้อเสนอแนะของ นักศึกษา เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรรับผิดชอบดูแลนักเรียน นักศึกษา 10-20 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาควรพบนักเรียน นักศึกษา ในความรับผิดชอบทั้งกลุ่ม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รองลงมาสองสัปดาห์ 1 ครั้งครั้งละไม่เกิน 45 นาที รองลงมาไม่เกินครั้งละ 30 นาที และเมื่อนักศึกษาต้องการรับคำปรึกษานักศึกษาสามารถโทรศัพท์หรือเข้า

พบอาจารย์ที่ปรึกษาในคาบ โฮมรูมเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ สำหรับข้อเสนอแนะอื่นเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาให้มากขึ้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ควรมีเวลาให้กับนักเรียน นักศึกษา มากกว่าที่เป็นอยู่ อาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามผลการเรียน และเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบ เมื่อศึกษามีปัญหาจะได้ให้คำชี้แนะและข้อแก้ไขได้ทันที อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาให้มากกว่านี้ นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วย

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีการปฏิบัติมากทั้งในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านพัฒนานักศึกษาและด้านวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจูไรรัตน์ ดวงเดือนและคณะ (2550 หน้า 50) และปราณี หะชัน (2542 หน้า 38) นักศึกษา มีความคาดหวังมากเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 4 ด้าน ยกเว้น ด้านการพัฒนานักศึกษา นักศึกษามีความคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติปานกลาง ในเรื่อง การให้การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา เรื่องการให้คำแนะนำ ตักเตือนเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา และเรื่องการให้คำแนะนำในเรื่องการมีระเบียบวินัยในตนเอง และการให้การดูแลและตักเตือนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้

ส่วนความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางในการให้คำปรึกษาทั้ง 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประเสริฐศรี ธรรมวิหาร (2542 หน้า 47) และจูไรรัตน์ ดวงเดือนและคณะ (2550 หน้า 49) และปราณี หะชัน (2542 หน้า 38) นักศึกษาทุกสาขาวิชา มีความคาดหวังต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามภารกิจที่กำหนดอยู่ในระดับมาก แต่สภาพที่ปฏิบัติจริงเป็นไปในระดับปานกลางทุกด้าน เช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านการวิชาการ เรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนวิชาบังคับและวิชาเลือกตามโครงสร้างหลักสูตร และการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนตามแผนกำหนดการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา เรื่อง การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และด้านวิชาชีพ เรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพและแหล่งงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษา เรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูง และ เรื่องการแจ้งข่าว ประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้นักศึกษาทราบ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้

ปฏิบัติมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมยศ พันธุ์กสิกร (2542 หน้า 36) พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป และการให้คำแนะนำในการเตรียมตัวในการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่า มีความสำคัญกับศึกษาเป็นอย่างมาก

ด้านสวัสดิการในเรื่องการให้คำแนะนำในการในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปราณี หะชัน (2542 หน้า 40) พบว่า บทบาทที่นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้น้อย คือ การให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว การเลือกคบเพื่อน ซึ่งอาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะเล่าเรื่องส่วนตัว และปัญหาส่วนตัวให้กับเพื่อนในกลุ่มหรือเพื่อนที่สนิทเป็นส่วนใหญ่ ไม่กล้าที่จะมาเล่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาฟัง จึงไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องส่วนตัวของนักศึกษาและทำให้การปฏิบัติในเรื่องนี้น้อยลง

ด้านการพัฒนานักศึกษา ในเรื่องการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติมาก ตรงกับความคาดหวังของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน หากนักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยก็จะส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษา อาจจะทำให้ไม่สำเร็จการศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมยศ พันธุ์กสิกร (2542 หน้า 34) พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบัน

ด้านวิชาชีพ ในการให้คำแนะนำการให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่ามี ความสำคัญต่อนักศึกษา ในการศึกษาต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาจึงให้ความสนใจและปฏิบัติมาก ซึ่งตรงกับความคาดหวังของนักศึกษาอีกด้วย และสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมยศ พันธุ์กสิกร (2542 หน้า 49) ว่านักศึกษามีความคาดหวังว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษามากที่สุด คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาและการเตรียมตัวในการศึกษาที่สูงขึ้น และการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพที่กำลังศึกษา

จากความคิดเห็นของนักศึกษา โดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้ง 4 ด้านดังกล่าว อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริงต่ำกว่าความคาดหวังของนักเรียน นักศึกษา ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมยศ พันธุ์กสิกร (2542 หน้า 49) และ ปราณี หะชัน (2542 หน้า 40) พนิดา ประเทือง (2550, หน้า 36) ประเสริฐศรี ธรรมวิหาร (2542 หน้า 47) และจุไรรัตน์ ดวงเดือนและคณะ (2550 หน้า 49)ว่าการปฏิบัติจริงนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติได้ต่ำกว่าสิ่งที่นักศึกษาคาดหวังไว้ทุกด้าน

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรให้อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ดูแลรับผิดชอบนักเรียน นักศึกษาไม่เกิน 20 คน เพราะถ้าหากอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลนักเรียน นักศึกษาเกินกว่านี้ จะทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึงในทุก ๆ ด้าน และให้ดูแลนักศึกษาไปตลอดหลักสูตร ทั้งนี้เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบและเข้าใจลักษณะนิสัยพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักศึกษาเป็นอย่างดี หากเกิดปัญหา ก็สามารถช่วยเหลือได้ทันที ซึ่งการที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะทราบข้อมูลและรู้จักนักศึกษาก็ได้ก็ควรที่จะมีเวลาให้กับ นักศึกษา และเข้าพบนักศึกษาสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 45 นาที ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปภาดา กันทะอิน (2548) อาจารย์ที่ปรึกษาควรจะพบปะนักศึกษามือๆ เพื่อรับทราบปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา และแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา และหากมีเรื่องที่ต้องการคำปรึกษาโดยเร่งด่วน สามารถที่จะติดต่อหรือขอรับคำปรึกษาทางโทรศัพท์หรือช่องทาง ไลน์ เฟสบุ๊ค หรือแอปพลิเคชันต่างๆ ได้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมยศ พันธุ์สถิกร(2542 หน้า 43) พบว่าแนวทางในการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาควรเข้าพบนักศึกษาในความรับผิดชอบเป็นกลุ่ม สัปดาห์ละครั้ง ในแต่ละครั้งควรใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที ส่วนการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษานั้น อาจารย์ที่ปรึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาเข้าพบได้ทันที โดยไม่ต้องนัดหมายเมื่อนักศึกษามีปัญหา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา การปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และแนวทางการดำเนินงานให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษานั้น ผู้ศึกษาจึงได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาและในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาขึ้น เพื่อติดตามดูแลแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ควรจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะได้ทราบบทบาทและหน้าที่โดยเฉพาะอาจารย์ที่มาปฏิบัติงานใหม่
3. ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา เพื่อชี้แจงและทบทวนบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจถูกต้องและตรงกัน และถือเป็นแนวปฏิบัติรวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนความคิดเห็นและนำเสนอปัญหาที่เฝ้าพบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

4. ควรหาแนวทางพิจารณากำหนดสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับจำนวนนักศึกษาในความรับผิดชอบ เพื่อมุ่งเน้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ควรจะมีการประเมินการปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาควบคู่ไปกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ในแต่ละภาคเรียนเพื่อจะได้รับทราบถึงปัญหาและนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

6. ควรจะมีการศึกษาถึงทัศนคติหรือความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อภารกิจของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ทราบถึงอุปสรรคและปัญหาที่แท้จริงจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขถูกต้องและชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่าการปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงต่ำกว่าบทบาทที่นักศึกษาคาดหวังเกือบทุกด้าน

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์.(2527).จิตสังคม.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- กิริติ บุญเชื้อ.(2529). สารนุกรมปรัชญา.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- จงกลณี มณีเดช.(2544).การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จำนง อดิวัฒน์สิทธิ์.(2527).สังคมวิทยา.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉัตรชัย เถาวกุล.(2543).รูปแบบการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาคณะวิชาโยธา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ .การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชวนพิศ ทองทวี.(2522).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศิริกัญช์
- ชัยยศ เจริญพิพัฒน์สุข.(2527).ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์
ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เดชา พริ้งล้ำภู.(2544).กาพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รายงานการวิจัย
กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทศวรรษ มณีจำและคณะ.(2527).การศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากร.สำนัก
ทะเบียนการศึกษา วิทยาเขตวังท่าพระ หน่วยวิจัยสถาบันมหาวิทยาลัยศิลปกร.กรุงเทพฯ.
- ทวิศักดิ์ ญาณะประทีป.(2531).พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ประหยัด สายวิเชียร.(2529). ความคิดเห็นและความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่
ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.รายงานการวิจัยคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปภาดา กันทะอิน.(2548).การวิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2548 รายงานการวิจัย หน่วยงานทะเบียนและประเมินผลการศึกษา
งานบริการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พนิดา ประเทือง (2550) บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษา ระดับ
ปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยทักษิณ.(2548).ข้อบังคับมหาวิทยาลัยทักษิณว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548.

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยนเรศวร.(2548).เอกสารการให้คำปรึกษา.แหล่งที่มาwww.acad.nu.ac.th (14 กรกฎาคม 2549)

มหาวิทยาลัยมหิดล.(2547).คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา.คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.(2542).คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา.กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.(2547 ก). ข้อบังคับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี .

ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2556

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.(2547 ข).คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา.สำนักงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้.(2548).แผนกลยุทธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.(2547).คณะครุศาสตร์.แหล่งที่มา

www.educ.mcro.ac.th/modules.php?name=4policy&file=print&asid=1-4k

(14 กรกฎาคม 2549)

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.(2548).คู่มือปฏิบัติงานอาจารย์ที่ประจำ.แหล่งที่มา

<http://utuc2.utcc.ac.th/www/divisions/academicaffairs/JobDescription/j.htm>

(14 กรกฎาคม 2549)

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.(2547).คณะวิศวกรรมศาสตร์.แหล่งที่มา

<http://www.eng.ubu.ac.th/aa/data/teacher%2047.htm> (14 กรกฎาคม 2549)

ยุทธ ไถยวรรณ.(2546).สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2525).พจนานุกรม.กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ศรีสมร ชูด้วง.(2546).บทบาทอาจารย์ปรึกษาคณะฟิสิกส์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตลำปาง.

การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.(2546).บ้านเมือง.แหล่งที่มา

http://db.onec.go.th/thaied_news/index1.php?id=9504.(26 มิถุนายน 2549)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ด้วง สุวรรณ และฐิติพงษ์ ธรรมนุสรณ์.(2522).จิตวิทยาสังคม .นนทบุรี: ชัยศิริการพิมพ์

สมยศ พันธุ์กสิกร.(2542).การปฏิบัติตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่

ปรึกษาในทัศนะของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคลำปาง.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.(2537).ระเบียบว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2537.กอง

บริการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

สิทธิโชค วรรณสันติกุล.(2524).จิตวิทยาสังคม.โครงการเอกสารตำราเรียน.วิทยาลัยครูนครปฐม.

สืบแสง พรหมบุญ.(2529).รายงานการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.กรุงเทพฯ:

ทบวงมหาวิทยาลัย.

สุจริต เพียรชอบ .(2521).ที่ปรึกษาทางสว่างไสว.ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนระดับ

มัธยมศึกษา.กรุงเทพฯ.

สุจริต เพียรชอบและวรงค์ดี เพียรชอบ.(2523).สภาพการให้คำปรึกษานิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รายงานการวิจัย.กรุงเทพฯ:ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันทร์หอม.(2534).จิตวิทยาทั่วไป.จิตวิทยาทั่วไป.กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมน อมรวิวัฒน์.(2518).บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการสอนและการวัดผลการศึกษาในจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัตน์ เตียวเจริญ.(2534).ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มี

ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุรางค์ จันทร์หอม.(2529).จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน์.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.(2539).คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏฉบับปรับปรุง 2539. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏ.

สำเนาวั ขจรศิลป์.(2525). ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย.

สำเนาวั ขจรศิลป์.(2533). การพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย.

ทบวงมหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2555 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา
2. การตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านได้ประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามความเป็นจริง ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพดังรายละเอียดในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา จำแนก ออก เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านสวัสดิการ
3. ด้านการพัฒนานักศึกษา
4. ด้านวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปลายเปิด

3. ขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลที่เป็นจริง จามที่ท่านได้รับการปฏิบัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาของท่าน โดยผู้ศึกษาขอรับรองว่าการตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้ จะถือเป็นความลับและจะไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของท่านโดยเด็ดขาด ผลที่ได้จะนำเสนอออกมาในรูปส่วนรวมของนักศึกษาและจะเป็นผลดีต่อการปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. โปรแกรมวิชา

คหกรรมศาสตร์

ฟิสิกส์

เคมี

ชีววิทยา

จุลชีววิทยา

ชีววิทยาประยุกต์

วิทยาการคอมพิวเตอร์

เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยียางและพอลิเมอร์

คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

สาธารณสุขศาสตร์

3. ระดับชั้นการศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	บทบาทที่คาดหวัง					บทบาทที่ปฏิบัติจริง				
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนการขอผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียน										
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาขอทุนเพื่อการศึกษาอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย										
5. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน										
6. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว										
7. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและจิตใจ										
8. ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย										
9. แจ้งข่าวสารจากฝ่ายต่างๆ ให้นักศึกษาทราบทันต่อเหตุการณ์										
10. ให้ความรู้และคำแนะนำในเรื่องของสิทธิผลประโยชน์ต่างๆ ของนักศึกษา										
ด้านการพัฒนานักศึกษา										
1. ให้การอบรม ศึกษามารยาทแก่นักศึกษา										
2. ให้การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา										
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการคบเพื่อน										
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย										
5. ให้คำแนะนำในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์										
6. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งอื่นเพิ่มเติม										
7. ให้คำแนะนำ ตักเตือนเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา										
8. ให้การส่งเสริมและยกย่องเมื่อนักศึกษากระทำความดี										
9. ให้คำแนะนำในเรื่องการมีระเบียบวินัยในตนเอง										
10. ให้การดูแลและตักเตือนนักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม										

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	บทบาทที่คาดหวัง				บทบาทที่ปฏิบัติจริง			
ด้านวิชาชีพ								
1. ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และแหล่งงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษา								
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งงานในการประกอบอาชีพ								
3. ให้คำแนะนำก่อนออกฝึกงาน/ประสบการณ์วิชาชีพ								
4. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง								
5. ให้ความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องในการศึกษาต่อในระดับสูง								
6. ให้ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในการศึกษาต่อในระดับสูง								
7. แจ้งข่าว/ประชาสัมพันธ์แหล่งงานให้นักศึกษาทราบ								
8. แจ้งข่าว/ประชาสัมพันธ์การเปิดรับสมัครของสถาบันการศึกษาต่างๆในระดับสูงให้นักศึกษาทราบ								
9. ให้คำแนะนำในการจัดทำแฟ้มประวัติและผลงาน								
10. มีการส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อหาประสบการณ์								

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา

ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการด้านการพัฒนานักศึกษาและด้านวิชาชีพ

1. อาจารย์ที่ปรึกษา 1 คน ควรรับผิดชอบดูแลนักศึกษา จำนวนกี่คน

- 1 กลุ่ม จำนวน 10 -20 คน
- 2 กลุ่ม จำนวน 21 -30 คน
- 3 กลุ่ม จำนวน 31 -40 คน
- 4 กลุ่ม จำนวน 41 -50 คน
- อื่นๆ

2. อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าพบนักศึกษาในความรับผิดชอบบ่อยเพียงใด

- สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- สองสัปดาห์ 1 ครั้ง
- เดือนละ 1 ครั้ง
- ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- อื่นๆ

3. อาจารย์ที่ปรึกษาใช้เวลาานเท่าใดในการพบนักศึกษาแต่ละครั้ง

- ไม่เกิน 15 นาที
- ไม่เกิน 30 นาที
- ไม่เกิน 45 นาที
- ไม่เกิน 60 นาที
- อื่นๆ

4. นักศึกษาต้องการพบอาจารย์ที่ปรึกษาได้ช่องทางใด

- เข้าพบห้องพักอาจารย์
- ติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อขอคำปรึกษา
- ติดต่อทางอีเมล
- คาบโฮมรูม
- อื่นๆ เช่น Line ,Facebook

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

